УДК 336 (477)
Бабенко-Левада В.Г.[1], Холод Д.І.[2]
[1] канд. економ. наук, доцент НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Страховий ринок виступає важливим механізмом забезпечення фінансової стабільності, що допомагає уникнути ризикових ситуацій та ефективно реагувати на їх наслідки, забезпечуючи можливість суб'єктам господарювання безперебійно працювати не стикаючись зі значними фінансовими втратами.

Розвиток країни є процесом, який часто супроводжується не лише періодами піднесення, але й кризовими явищами, що негативно впливають на всі сектори економіки, включаючи страховий ринок.

У перші місяці запровадження воєнного стану страхові компанії зіштовхнулися з низкою проблем: переміщення персоналу та організація формату віддаленої роботи, розірвання договорів або відтермінування платежів. Ці

негативні фактори вплинули на стан страхового ринку в цілому, спричинивши зменшення обсягів надходжень премій, руйнування об'єктів нерухомості та складнощі з виїздом на місця страхових випадків, особливо в умовах проведення активних бойових дій. Однак досвід, набутий під час коронакризи, допоміг страховим компаніям швидко перейти до режиму роботи онлайн. Крім того, рекомендації Національного банку України щодо спрощення процедур врегулювання страхових випадків надали можливість налагодити діяльність та продовжити працювати в складних умовах [2].

Зокрема, НБУ рекомендував страховим компаніям спростити процедуру врегулювання страхових випадків, зокрема, використовувати електронні документи та копії необхідних документів, а також інші засоби дистанційного врегулювання. Національний банк України також був готовий співпрацювати з Державною фіскальною службою стосовно невикористання штрафних санкцій до страховиків під час використання копій документів, що підтверджують факт страхового випадку, протягом періоду введення воєнного стану в Україні.

Під час військового стану страхування нерухомості набуває особливого значення, але не всі збитки можуть бути повністю компенсовані. Умови страхових договорів містять відмітки щодо воєнного часу та збитків від бойових дій. Якщо внаслідок війни пошкоджено майно, то відповідальність за це несе агресор, компенсація за пошкоджене майно може здійснюватися за регресивним принципом через страховика або державу.

У контексті реальної загрози для життя, здоров'я та майна особи, особисте страхування набуває важливого значення. Більшість страхових компаній наголошують на тому, що людина вимушена покривати збитки та збирати необхідну документацію для отримання відшкодування самостійно. Обставини непереборної сили не завжди звільняють від виконання зобов'язань, але можуть стати підставою для звільнення від відповідальності за невиконання чи неналежне виконання цих зобов'язань.

Так, якщо страхова компанія інформує страхувальника про настання форс-мажорної ситуації відповідно до умов угоди, страхувальник має можливість погодитися з пропозицією страхової компанії або вимагати виконання своїх зобов'язань. У такому випадку, страхувальник може звернутися до суду, а страхова компанія має довести зв'язок між воєнними діями та своєю неспроможністю виплатити страхове відшкодування. Страхувальник може бути звільнений від відповідальності, якщо доведе, що обставини непереборної сили мали місце у цьому випадку.

Виконання зобов'язань за договорами медичного страхування в умовах бойових дій та на тимчасово окупованих територіях здійснюється за допомогою дистанційних методів урегулювання страхових випадків.

Отже, під час військового стану страховий ринок зазнав значних викликів та змін. Страхування потребує особливої уваги та вжиття заходів з боку держави для підтримки цієї галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX.: станом на 01.01.2024. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.-rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text.

2. Що потрібно знати небанківським фінансовим установам під час воєнного стану. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://bank.gov.ua/-ua/news/all/scho-potribno-znati-nebankivskim-finansovim-ustanovam-pid-chas-voyennogo-stanu.